

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.007.03.2020

Tomasz Akulicz
Przewodniczący Rady Miejskiej
Pl. Kazimierza Wielkiego 1, 38-300 Wieluń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/076 Ograniczanie spożycia napojów alkoholowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Wieluń, pl. Kazimierza Wielkiego 1, 98-300 Wieluń (dalej „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Akulicz, przewodniczący Rady Miejskiej ¹ , od 21 listopada 2018 r. Poprzednio Piotr Radowski od 12 stycznia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania na rzecz zmniejszania dostępności alkoholu.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Ryszard Lewiński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/99/2020 z 29 czerwca 2020 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1 - 3)

¹ Dalej Przewodniczący

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK, Rada Miejska Wielunia w okresie objętym kontrolą nie wykonała rzetelnie zadań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Rada Miejska Wielunia w latach 2017-2020 podjęła uchwały ustalające: warunki sprzedaży napojów alkoholowych, liczbę punktów, a następnie limity zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W uzasadnieniu ww. uchwał Rada nie wskazała żadnych argumentów pozwalających na ocenę, czy uchwały te realizowały, określone w art. 1 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, obowiązki podejmowania przez Gminę działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych, w tym w szczególności poprzez ograniczanie jego dostępności. Przyjmowane przez Radę uchwały prowadziły do usankcjonowania w niezmienionym kształcie bieżącego stanu faktycznego w zakresie ilości istniejących punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zaś kwestia ograniczenia dostępności napojów alkoholowych dla mieszkańców gminy Wieluń nie była brana pod uwagę. W latach 2017-2020 Rada nie skorzystała z możliwości wprowadzenia żadnego z fakultatywnych rozwiązań służących ograniczeniu dostępności alkoholu, np. poprzez wprowadzenie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych (taka możliwość istnieje od marca 2018 r.), czy czasowego lub terytorialnego ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych. Podjęcie ww. uchwał nie zostało również poprzedzone analizą ani oceną ich wpływu na faktyczne ograniczenie dostępności napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Wieluń⁴. Taka ocena i analiza nie została sporządzona również podczas uchwalania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2017-2019. Wbrew obowiązkowi wynikającemu z postanowień Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (dział VI, pkt 3, ppkt 3.1.3.), w miejskich programach nie przewidziano także zadań regulacyjnych w zakresie zmniejszania dostępności fizycznej alkoholu. Nie ujęto w nich również żadnych wytycznych lub informacji, pozwalających na uchwalenie przez Miasto, przy uwzględnieniu tych danych, ograniczeń wynikających z art. 12 ust. 4, a następnie (od 8 marca 2018 r.) z art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości polegających na określeniu dla terenu gminy lub wskazanych jednostek pomocniczych gminy liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych (w odniesieniu do programów na lata 2017-2018) oraz na określeniu maksymalnej liczby zezwoleń, zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży napojów alkoholowych (w odniesieniu do programów na lata 2019-2020).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania na rzecz zmniejszania dostępności alkoholu.

Opis stanu
faktycznego

1. Rada Miejska podjęła, obowiązujące w latach 2017-2020, uchwały w sprawie: przyjęcia, odrębnie dla każdego z tych lat, gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Wieluń⁵. Rada Miejska

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej również Gmina.

⁵ Uchwała nr LVII/559/18 z 22 sierpnia 2018 r.

przyjęła trzy uchwały w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie Gminy Wieluń miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych⁶. Wojewoda Łódzki w ramach rozstrzygnięcia nadzorczego unieważnił dwie z podjętych uchwał⁷. W przypadku trzeciej uchwały⁸ Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdził nieważność § 3, § 4 i § 5 ww. uchwały na skutek skargi złożonej przez Prokuratora Rejonowego. Od ww. wyroku Burmistrz wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego⁹.

(Dowód: akta kontroli str. 80, 90,96, 121-123,134-144,151-163,168-176)

Rada Miejska ustalając liczbę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, dysponowała informacjami związanymi z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym o negatywnych skutkach spożywania napojów alkoholowych. Informacje te były zawarte w przyjmowanych przez radę sprawozdaniach i informacjach: o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz skuteczności działania Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu¹⁰, o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego¹¹, z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu, z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wieluń¹², z realizacji zadań Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, z realizacji Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych¹³. Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Wieluń, została sporządzona i przyjęta przez Radę w 2012 r. Diagnoza ta nie była aktualizowana o bieżące dane pozyskiwane z ww. instytucji i nie odnosiła się do problemu ograniczenia dostępności mieszkańców do napojów alkoholowych w dacie podejmowania przez Radę uchwał obowiązujących w latach 2017 - 2020. W treści uchwalonych programów na lata 2017-2019 nie ujęto zadania ograniczania dostępności napojów alkoholowych. Gminne programy nie zawierały treści wymaganej odpowiednio art. 12 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości – w brzmieniu obowiązującym do 8 marca 2018 r. (dot. programów na lata 2017 i 2018) oraz art. 12 ust. 7 ustawy - w brzmieniu obowiązującym po 8 marca 2018 r. (dot. programu na 2019 r.).

(Dowód: akta kontroli str. 393 – 532)

2. W latach 2015-2018 (do wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości) w Gminie obowiązywała uchwała z 21 kwietnia 2005 r. w sprawie określenia warunków sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Wieluń¹⁴, w której określono liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w ilości 120 punktów zawierających powyżej 4,5% alkoholu, (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Ww. uchwała została zmieniona na mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 28 stycznia 2011 r.¹⁵, w której liczbę punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży ustalono na 140

⁶ Uchwały: nr LVII/560/18 z 22 sierpnia 2018 r., nr LVIII/579/18 z 25 września 2018 r. nr III/39/18 z 21 grudnia 2018 r.

⁷ Uchwały: nr LVII/560/18 z 22 sierpnia 2018 r., nr LVIII/579/18 z 25 września 2018 r.

⁸ Uchwała nr III/39/18 z 21 grudnia 2018 r.

⁹ Skarga na dzień dzisiejszy nie została rozpatrzona przez NSA..

¹⁰ Sprawozdania składane corocznie przez Komendanta Powiatowego Policji w Wieluniu..

¹¹ Informacje składane corocznie przez Komendanta Straży Miejskiej.

¹² Sprawozdania przekazywane corocznie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu.

¹³ Sprawozdania składane corocznie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wieluń.

¹⁴ Uchwała nr XXVIII/289/05

¹⁵ Uchwała nr IV/45/11

punktów. Po zmianie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości¹⁶, Rada Miejska 22 sierpnia 2018 r., podjęła następujące uchwały określające liczbę zezwoleń oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wieluń¹⁷, w której określono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. podziału napojów alkoholowych w zależności od procentowej zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży. W uchwale przewidziano udzielenie łącznie 440 zezwoleń, w tym: 110 zezwoleń dla napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 50 zezwoleń w miejscu sprzedaży; 110 zezwoleń dla napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 30 zezwoleń w miejscu sprzedaży oraz 110 zezwoleń dla napojów powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 30 zezwoleń w miejscu sprzedaży.

(Dowód: akta kontroli str. 75 – 77, 79)

- uchwałę z 22 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych¹⁸. W dniu 27 września 2018 r. Wojewoda Łódzki, w ramach rozstrzygnięcia nadzorczego, stwierdził nieważność uchwały Nr LVII/560/18 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania, na terenie Gminy Wieluń, miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Wojewoda stwierdził m.in., iż uchwała jest niezgodna z prawem w sposób istotny a przyjęta odległość 20 m miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych od obiektów chronionych oznacza bardzo bliskie, bezpośrednie sąsiedztwo z takimi obiektami, co w oczywisty sposób klóci się z koniecznością realizowania obowiązku ograniczenia spożywania alkoholu, w szczególności w stosunku do osób nieletnich. Wojewoda zwrócił również uwagę na sposób pomiaru tej odległości, zgodnie z którym pomiaru tego dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż osi ciągów komunikacyjnych od drzwi wejściowych obiektu chronionego do drzwi wejściowych punktu sprzedającego alkohol. Odległość 20 m pozwala zatem na usytuowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych np. naprzeciwko lub niemal naprzeciwko okien szkoły lub przedszkola, po drugiej stronie drogi lub ulicy, czy też na tyłach budynku obiektu „chronionego”. Trzeba bowiem mieć tutaj na uwadze szerokość „obiektów chronionych”. W praktyce może być tak, że miejsce sprzedaży alkoholu będzie się mieściło w granicy z przedszkolem, czy innym tego typu obiektem.

(Dowód: akta kontroli str. 80, 121 - 123)

- uchwałę z dnia 25 września 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Wieluń miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych¹⁹. W dniu 31 października 2018 r. Wojewoda Łódzki wydał rozstrzygnięcie nadzorcze, w którym stwierdził nieważność uchwały Nr LVIII/579/2018 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 25 września 2018 r. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Wojewoda Łódzki wskazał m.in., iż ww. uchwała praktycznie nie różni się od uchwały Nr LVII/560/18 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Wieluń miejsc sprzedaży i podawania napojów

¹⁶ Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 310)

¹⁷ Uchwała nr LVII/559/18 z 22 sierpnia 2018 r.

¹⁸ Uchwała nr LVII/560/18 z dnia 22 sierpnia 2018 r.

¹⁹ Uchwała Nr LVIII/579/2018

alkoholowych, której nieważność stwierdził Wojewoda Łódzki rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 27 września 2018 r.

(Dowód: akta kontroli str. 90 – 95, 134 - 138)

- uchwałę z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Wieluń miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych²⁰. W uchwale w: § 1 ustalono iż punkt sprzedaży napojów alkoholowych nie może być usytuowany w odległości mniejszej niż 50 m od: szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, w tym basenów, domów dziecka oraz matki i dziecka, placów zabaw; § 2 określono sposób pomiaru ww. odległości 50 m²¹; § 3 wskazano, iż ograniczenia przewidziane w § 1, w związku z § 2 nie dotyczą istniejących punktów sprzedaży alkoholu, które uzyskały pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; § 4 dopuszczono możliwość wydania zezwoleń okresowych poza lokalem, w ogródkach piwnych o powierzchni do 250 m²; § 5 określono uprawnienia dla Burmistrza do wydania jednorazowego zezwolenia bez uwzględnienia zachowania odległości 50 m od obiektów chronionych. Uchwała została zaskarżona przez Prokuratora Rejonowego w Wieluniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem²² z dnia 11 lutego 2020 r. stwierdził nieważność § 3, § 4 i § 5 ww. uchwały. W ocenie sądu § 3, § 4 i § 5 zaskarżonej uchwały w sposób rażąco naruszają art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W uzasadnieniu wyroku sąd wskazał m.in. iż:

- § 3 uchwały nie stanowi należytego ograniczenia dostępności do alkoholu zwłaszcza dla osób małoletnich, nie stwarza także warunków motywujących do powstrzymania się od jego spożycia i nie realizuje on celów ustawy o wychowaniu w trzeźwości;

- przepis § 4 wydano z przekroczeniem delegacji ustawowej określonej w art. 12 ust. 3, która upoważnia organ gminy do ustalenia „zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych”, Sąd wskazał, iż organ gminy nie jest uprawniony do określania lokali, w których możliwe jest prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych. Nie może on określać wymogów dla pomieszczeń, w których ma być prowadzona taka sprzedaż, gdyż leży to w gestii ustawodawcy;

- przepis § 5 także wydano z przekroczeniem delegacji ustawowej określonej w art. 12 ust. 3, ponieważ nie upoważnia do regulowania przez organ gminy innych kwestii np. wydawania na sprzedaż napojów alkoholowych, gdyż jest to materia ustawowa.

W kwietniu 2020 r. Burmistrz wniósł Skargę Kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego do ww. wyroku.

(Dowód: akta kontroli str. 96 – 104, 139 – 144, 151 – 163, 168 - 174)

Podczas przyjmowania uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wieluń, członkowie Rady zapoznali się z opinią Komisji Prawa i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń. Ww. opinia nie stanowiła przedmiotu dyskusji radnych. Opinia nie zawierała treści merytorycznej, zamieszczono w niej jedynie wynik głosowania członków komisji w sprawie projektu uchwały (trzy głosy za i jeden głos wstrzymujący się).

(Dowód: akta kontroli str. 79, 81 - 86)

²⁰ Uchwała Nr III/39/18

²¹ Odległość mierzona jest wzdłuż osi najkrótszego ciągu komunikacyjnego rozumianego jako najkrótszy z możliwych dystans jaki należy pokonać, od najbliższego ogólnodostępnego wejścia/wyjścia z punktu sprzedaży napojów alkoholowych do wejścia/wyjścia do obiektu chronionego, bez napotykania przeszkód i narażania się na naruszanie prawa.

²² Sygn. akt III SA/Ld 1013/19

W przypadku uchwały w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży z dnia 22 sierpnia 2018 r. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich i Urzędu Stanu Cywilnego w związku z pytaniem jednego z radnych wyjaśnił, iż projekt uchwały sankcjonuje istniejący stan rzeczy jaki istniał w tym momencie i nie dotyczy odległości 20 m obecnych przedsiębiorców oraz nie powoduje, że tracą oni takie zezwolenia. Naczelnik wyjaśnił, iż zwiększenie odległości punktów sprzedaży od miejsc chronionych do 30 m spowodowałoby, że kilka punktów sprzedaży straciłoby zezwolenia. Radni zapoznali się również z opinią Komisji Prawa i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w sprawie projektu uchwały. W opinii Komisji zamieszczono jedynie informację o wyniku głosowania członków komisji w sprawie projektu uchwały (cztery głosy za).

(Dowód: akta kontroli str. 81 - 89)

Uchwała w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży z dnia 25 września 2018 r przed jej podjęciem stanowiła przedmiot dyskusji radnych. W ramach tej dyskusji jeden z członków Rady wskazał, iż projekt uchwały był omawiany na posiedzeniu Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, na którym i pojawiła się propozycja, by punkty sprzedaży alkoholu mieściły się w odległości 50 m od punktów chronionych. Wskazano również, iż po wniesieniu tego typu poprawki, połowę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych w Wieluniu należałoby zamknąć. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich i Urzędu Stanu Cywilnego wyjaśnił podczas obrad Rady, iż wiodącą ideą jest zachowanie dotychczasowej sieci i dostosowanie przepisów uchwały do nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości

(Dowód: akta kontroli str. 90 - 95)

Podczas obrad Rady, przed przyjęciem uchwały w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży z dnia 21 grudnia 2018 r. członkowie Rady zapoznali się z opinią Komisji Prawa i Porządku Publicznego, w której członkowie komisji pozytywnie zaopiniowali uchwałę (osiem głosów za), dokonali zmiany nazwy punktu chronionego od którego może być oddalony punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich i Urzędu Stanu Cywilnego w trakcie obrad wyjaśnił również kwestie dwóch wcześniejszych rozstrzygnięć Wojewody Łódzkiego: „pierwsza uchwała była z błędem, druga również została unieważniona w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody z powodu wpisania zbyt bliskiej odległości od obiektów, w których znajdują się nieletni”.

(Dowód: akta kontroli str. 96 - 104)

3. Uchwała Rady Miejskiej Wielunia nr XXVIII/289/05 z 21 kwietnia 2005 r. określiła maksymalną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w ilości 120 punktów. Uchwała Rady Miejskiej z 18 stycznia 2011 r., nr IV/45/11 zmieniającą uchwałę nr XXVIII/289/05 z 21 kwietnia 2005 r. określiła liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży dla Gminy Wieluń w ilości 140 punktów. W projekcie uchwały z 22 sierpnia 2018 r., który po przyjęciu uchwałą uzyskał nr LVII/559/18 ustalono, iż maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 110 zezwoleń, a w przypadku spożycia poza miejscem sprzedaży 330 zezwoleń, co łącznie stanowiło 440 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

(Dowód: akta kontroli str. 75 – 77, 79)

4. Rada Miejska nie skorzystała z możliwości przyjęcia uchwały w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie objętym kontrolą Rada nie skorzystała również z możliwości przyjęcia uchwały w sprawie określenia odrębnie dla jednostek pomocniczych gminy, maksymalnych limitów zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na obszarach jednostek

pomocniczych, pomimo iż dwie jednostki pomocnicze, w czasie konsultacji projektu uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wyraziły opinie negatywne. Nie występowała również z inicjatywą wdrożenia dopuszczonych ustawą o wychowaniu w trzeźwości, dodatkowych rozwiązań ograniczających dostępność napojów alkoholowych, w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie - stanu epidemicznego.

(Dowód: akta kontroli str. 105 - 114)

5. NIK sprawdziła m.in., w jaki sposób organ wykonawczy miasta realizował ustawowy obowiązek kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości). Szczegółowe ustalenia kontroli zawarto w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do burmistrza.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1a. Rada uchwalając obowiązujące w latach 2017-2020 akty prawa miejscowego ustalające liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, nie uwzględniła w należyty sposób ustawowego obowiązku podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych poprzez ograniczenie ich dostępności, co było niezgodne z dyspozycją art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

1b. W uchwalonych przez Radę Miejską programach na lata 2017-2020 nie ujęto żadnych wytycznych lub informacji, pozwalających na uchwalenie przez Miasto, przy uwzględnieniu tych danych, ograniczeń przewidzianych w treści:

- art. 12 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości w brzmieniu obowiązującym do 8 marca 2018 r., polegających na określeniu dla terenu gminy lub wskazanych jednostek pomocniczych gminy, liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych (w odniesieniu do programów na lata 2017-2018), oraz

- w art. 12 ust. 7 ww. ustawy polegających na określeniu – maksymalnej liczby zezwoleń, zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży napojów alkoholowych (w odniesieniu do programów na lata 2019-2020).

Obowiązek uwzględnienia w miejskich programach zadań regulacyjnych w zakresie zmniejszania dostępności fizycznej alkoholu, stosownie do treści art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, wynikał z postanowień Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (dział VI, pkt 3, ppkt 3.1.3.).

(Dowód akta kontroli str. 4 – 15, 24 – 35, 44 – 54, 64 – 74, 79 - 80)

Przewodniczący aktualnej Rady Miejskiej nie odniósł się w złożonych wyjaśnieniach do ww. nieprawidłowości. Natomiast przewodniczący poprzedniej Rady Miejskiej wyjaśnił, iż przedkładane projekty uchwał były sprawdzane i parafowane pod względem formalno-prawnym przez radcę prawnego. Wyjaśnił też, iż podjęte przez Radę Miejską w Wieluniu uchwały były przekazywane Wojewodzie Łódzkiemu, który sprawuje nadzór prawny nad jednostkami samorządu terytorialnego.

(Dowód akta kontroli str. 105 - 114)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Stanowienie aktów prawa miejscowego określających maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczeń i odstępstw od zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w sposób uwzględniający obowiązki Gminy Wieluń w zakresie ograniczania dostępności napojów alkoholowych.
2. Uwzględnianie w miejskich programach zadań regulacyjnych w zakresie zmniejszania dostępności fizycznej alkoholu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 31 sierpnia 2020 r.

Kontroler
Ryszard Lewiński
główny specjalista k. p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

podpis

